

САНА ОЛОХ

Х а н а т

1931 снл алтынны
15 нунттан тахоар

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЙ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

№ 150 (6285)

1985 снл. Ахонны 14 нунэ
СУБУОТА

Снмнэ
3 харчы.

ДЕПУТАТ ОТЧУОТА

«ССРС-ки народнай депутаттар статусарын ту-
хунан» ССРС Сокуонун 20-с ыстатыйатын нөрдө-
бүлүн быһымынан, олохтоох Совет депутата сыл-
га ынаттан итэрэе суох байатын уонна Совет үлэ-
тин туһунан быһбардааччыларын кинилэринэр от-
чуоттуохтаах.

XIX ыгырылыах олохтоох Советтар народнай
депутаттарын отчуоттарын Конституциянай бол-
дохторун туһунан үчүгэй тэрээһиннээхтик Чакыр,
Бахсы, Кылааннах, Холтобо сельсоветтарын испол-
комнара (председатоллор тт. Филиппов М. Н., Прото-
дианова Е. Н., Слепцов С. М., уруксу председа-
тель Иванова А. А.) ыктылар.

Оттон Водугур сельсоветтар (Сидоров М. М.)
сыл агарын түмүгүн 25 депутаттан 15-нэ эрэ
отчуоттабыта. Илгик кулубуллубат итэҕин
Кылааннах, Волтобо, Хагылы, Одьулуун сельсо-
веттарын исполкомнара (тт. Пинигина Е. П., Слеп-
цов А. М., Федорова В. А., Колесов Г. С.) эмиз
таһаарбыттар. Ол да түмүгэр сыл бастаан агары-
гар отчуоттуохтаах 400 депутаттан 332-лара,
ахсынны этэххэ, 80,5 бырыһыаннара эрэ отчуот-
табыта.

Бу күнүгэ олохтоох Советтар депутаттарын
тикис отчуоттара ытылла турар. Сокуон нөрдө-
бүлүн олохтоох салаатта, үлэ коллективтара депу-
тат быһбардааччыларын отчуоттааһынгар наа-
далаах бары усуллубуйаны толору хааччылаах-
таахтар.

Туһааннаах исполкомнар депутатка көмө ыспы-
раапкалары биэрэр эбэһинээстэхтэр. Ону Совет
Ылпыт үлэҥэ толору нөрдөрүллүөхтээх. Депутак-
ка быһбардааччылар наахтарын толоруу турута
уотун сирдатыллыахтаах. Наах туолбатах би-
ригизмэ овуоха кини буруйдааҕа эбэтэр гоҕо
кыаллыбатааҕа чуолкайдик ыһыллыа наада. Депу-
тат сессияларга, бастааннаах комиссия үлэтинэр
хайдах кытарын уонна ыһыллыбыт быһаарылар
хайдах туолан илэлэрин быһбардааччыларын
билиһинириэхтээх. Ураты болдомто быһбардаач-
чылар туруорсууларын олоххо киллэрингэ, эрдэ-
тэри отчуотна ыһыллыбыт итэҕэстэри туора-
тынаа туох оноһулабууттар уурулуохтаах.

Отчуотна туһааннаах Совет хаһаайыстыбанын,
социальнай уонна културнай тутуу ордуу улахан
суолтаах уонна тыраан турар болпуростарын
хайдах быһаарыта ахтыллыахтаах. Онуоха быһа-
рылар олоххо киллэрингэ нун хайдах сыһыан
наспитын ыйар улахан суолтаах. Отчуотна Совет
үлэтинтэртэн кикрэр сайабыллыылар, үнсүү-
лэри, этикэлэри кытта үлэҥэ көстүүн наада. Кыла-
аннаах, быһбардааччылар кытта санааны аһаас-
тык, деловойдун астаабын ситиһиллэхтээх.

Сокуон депутаты туруорбут үлэ коллективтарын,
общественнай тэриэтэлэр модьубууларынан кинини
хаһан баҕарар отчуоттааһын утарбат. Онон депу-
тат сылга хас да төгүт отчуоттуун эмиз сеп.

Депутат быһбардааччыларын отчуоттаабытын
туһунан туһааннаах сельсоветын исполкомнар бил-
лэриэхтээх. Ону тэмэ исполкомга боротонкул ту-
һуохтээх. Боротонкул табатын, чуолкайдик толо-
рулуохтаах, онно депутат үлэтин сыанабыла
(куолас эбэһинэн быһаарыллар), критическэй бө-
лүктээһиннэр уонна этиилэр толору сурулуохтаах-
тар. Депутат аатыгар кикрбит бары этиилэр, туруор-
суулар исполкомунан түмүллэлэр, үөрэтиллэлэр
уонна быһаары ыһыллар. Ханнак эмэ беричини-
нэн ыһыллыбыт этиилэр баар буоллахтарына,
исполком оруннаах эппиэти биэрэхтээх. Этиилэр
сүннүлэринэн дьаһаллар былааннара биһирэтил-
лэр, ол депутатка тиэрдиэлэр. Оттон депутат ону
быһбардааччыларын биллһиннэрэр.

Депутат быһбардааччыларга отчуоттааһын
принцибэ халбана суох олоххо киллэриллнэ нэһи-
лиинэ депутат уонна Совет үлэтин бастааннай-
дык контуруоллааһынгар, деловой уонна принци-
пальнай критика сайдытыгар, былаас ортанын
үлэтинэр үчүгэй сабыдыалы онорор, активнай
үрдэтэргэ, бюрократизм, волокита, дьон кыһалҕа-
тыгар аахайымтыата суох сыһыан көстүүлэрин утары
охсуһуута көмөлөһөр.

ХОТУГУ ДОЙДУ ОЛОХТООХТОРУГАР

УФД. Хотугу дойдуга хаа Сибирь нефтяннаты-
бастааннай тийэччилэр уонна газонитарын
ри хааччыларга аналлаах кэрдүүлэрин учуоттаан
автобустар былааны тэ-
һыан партияларын ав-
тосамосваллар Нефтекам-
скайлаагы заводтара
онорон таһаарда. Пред-
ставитель коллектив Ар-

(ССТА).

«ИСТОРИЧЕСКАЯ СЫЛ ТӨНӨ ДАЛААНЫН
НААБЫЙ ДА, ОЛ СЫАЛЫ СИТИИНИГЭ МӨЛҮ-
ЙӨННӨР ХАҕААЙЫННЫЫ ИНТЭРИЭСТЭЭХ-
ТИК, ЭППИЗИНЭСТЭЭХТИК, СОЗНАТЕЛЬНАЯ
ДЫК, АКТИВНАЙДЫК КЫТТЫЛАРА СОЧЧО-
НОН ДЬОНУН СУОЛТАЛАНАР».

ССКП Программатин саҥа редакциятын бы-
райыагыттан.

МОСКВА. ССРС
НХСВ-и «Аттестация-85»
быһаанката үлэтин
мнэстэни аттестацияла-
һыны уонна рационали-
зациялааһыны кыттыны
тэриһин методикатын

итэһинэ нормативнай-ме-
тодическай докумуонна-
рын кытары биһилиннэ-
рэр; аттестациялааһын
производства научнай-
техническай прогрессе си-
тиһинтэрин киллэрингэ.

○ Уон биирис пятилетка: түмүктээһиннээх сыл ○

БЫЛААННАРЫ — БОЛДЬОХ ИННИНЭ!

ТЭТИМНЭЭХ РАБОЧАЙ КАЛЕНДАРЬ

Эрилик Эристин ав-
тынан совхоз Хадаарда-
гы отделениятын механи-
катордара сыл 11 ыйын
түмүгүнэн сыллаагы бы-
лааннарын толордулар.
Отделение урдүнэн
18400 эталоннай-гектар
онугар 19078 эталоннай-
гектар оноһулунна.

1113 кг уматыгы кэм-
чилээбит опыткаах трак-
торист Зиновий Иванов
—отделениеҥа бастыг
үлэһит. Кини 950 эталон-
най-гектар онугар 1420
эталоннай гектары онор-
до. Кини бу күнүгэ на-
һилиннэһэ оттук маһы
таһыта сылдьар. Ону

Амматаагы эргиз
предприимчын промто-
варнай маҕаһымыгар
Варвара Дмитриевна Ни-
колска сөбүдүссөйдө-
бүтэ хаһыс да сылыгар
барда. Советскай эргиз
туһунан ааспыт сыл тү-
мүгүнэн табаар эргирин
былаанын ситиһилээхтин
толорбутун кини Саха
АССР Верховнай Совет-
тын Президиумун Вочу-
тунай Грамотатынан на-
ҕараадалаһыта даһамы

КООПЕРАТОРДАР СИТИИИЛЭРЭ
үлэ тахсыллаахтык бара-
рын туоһулуур.

Коллектив уон биирис
пятилеткатаагы была-
анн розничнай табаар
эргирингэр 4 сыл 11
ыйынан 102,8 бырыһыан
толордо. Атыллааһын
үрдүк культууратын про-
грессивнай ыһыматын ба-
һылаабыт кооператордар
ССКП XXVII съездин

„ҮЧҮГЭИДИК САБАЛААТА“

итиһирдик «Муту-
дай» совхоз Толосинооу
отделениетин олохтоох-
торо эдэр специалист
Егор Попов үлэтин туһу-
нан этэллэр. Соторутаа-
быта СГУ-тын бүтэрэн,
ветеринарнай врач идэ-
тин ыһыт уол кылгас
кэм иһигэр бөһөтүн кы-
һамылаах уонна үтүө
суобастаах үлэһит бы-
һытынан нөрдөрдө Ва-

ры сүөһүлэргэ бруцелле-
за уонна туберкулезка
барэтирэхтэр кэмгэр
лоп-бааччы ыһыллыны-
лар. Сыгыларга сибир-
скэй иэвэни утары бы-
һыллар оноһулуннулар.
Бу дьаһаллар—ветврач
Егор үлэтин сорбото эрэ.

Уол нун солото суох
түбүтүрэр, өмтүк-сөргө-
төр дьаһаллары эмиз ки-
ни ыһтар Специалист

Маастар оруолун үрдэтиэххэ

ССРС Министрде-
рин Советта уонна
ПСБКС «Промышлен-
ность, холбохторун,
предприимчеларын
уонна тархталарын
маастардарын, уча-
стактар уонна сыахтар
начальниктарын оруол-
ларын салгыа үрдэ-
тэр итиннэ кинилэр
үлэлэрин көдүлэһини
күүһүрдөр туһунан»
уураагы ыһыллылар.
Уураахха керүүлэр
дьаһаллар ССКП КК
муус устардаагы
(1985 с.) Плениумун
уонна научнай-техни-
ческай прогрессе түр-
гэтэтин болпуростары-
гар ССКП КК-гар
бэс ыйынаагы
(1985 с.) сүбэ мунууах
ыйылыларыгар сон
туһуһиннаран ыры-
тылаан оноһулунну-
лар уонна экономика-
ны хаһаайыһынааһын
саҥа ыһымаларыгар
киллэрин усуллубуйа-
тыгар производствонун
интенсификациялаа-
һыннэ итиннэ уон
иккис пятилетка бы-
лааннаах соруудах-
тын ситиһинээхтик
толорууну хааччылаа-
гы сибээстээх соруу-
тары быһаарыа маас-
тардар, сыахтаагы
персонал атын да са-
лаалар үлэһиттэрин
оруюларын уонна

авторитеттарын үрдэ-
тинэ туһаайыһынны-
лар.

Социальнай-экономи-
ческай сайдыыны
уонна научнай-техни-
ческай прогрессе түр-
гэтэтин, производство
көдүлүүнү үрдэти-
тигинэ бородууксуйа
хааччытаатын тунса-
рым соруутарын бы-
һаарыа маастардар,
участактар уонна
сыахтар начальни-
кын үлэни быһаччы
салаааччылар уонна
тархытэччилэр итин-
нэ үлэ коллективта-
рын итэҕэһинэр бы-
һылларынан оруолла-
ра уонна аспитантэ-
тэр биллэрдик тү-
күллэр дьон бэлэтэ-
нэр уураахха

Уураах снмэлтэ-
р 1986 снл тохсунуу
1 күнүттэн киллэрил-
лэр уонна ведомствен-
най бэс бэринилэри-
тэн тутулуга суох
промышленность про-
изводственной уонна
научнай-производствен-
най холбохторулар,
предприимчеларыгар,
научнай-чинчилэр үө-
реждениеларыгар, кон-
структорскай уонна
технологическай та-
риэтэлэригар тарҕа-
нар.

(ССТА).

үлэһиттэр аһар активнос-
тарын сайыннарыта, үлэ
усуллубуйатын тунсары-
га көдүлүүр оруолун
арыйар.

Снимокка: таһаһы ти-
гэр «Днепр» производ-
ственной холбохун үлэ-
һитэ В. В. Земелька
(ууаттан иккис) портной
тунсарыллыбыт үлэһит
мнэстэни биһилиннэрэр.
ССТА фотохрониката.

Бастын сыахтар кылааттара

Олову-дьааһы хаач-
чылаах производственной
управлениетин коллекти-
ва кыһыллыһыа эргону
оноруу уон биирис пяти-
леткатаагы былаанын
болдьоһун бириһи инни-
нэ толордо. Ити кэмнэ
2076,9 солкуобайдаах
эргэ оноһулунна.

Маннык үрдүк тэтэм
бастын сыахтар таһа-
рылаах үлэлэрин түмү-
гэр ситиһилиннэ. Холо-
бур, атах таһаһын оҕо-
роп сыах биэс сыллаагы
сорууларын өссө бу дьыл
муус устар ыйга толорбу-
та. Истэһиннэр, фото-
графтар, парикмахердар
уо д. а. пятилеткатаагы
кирбиһилэрин болдьоһун
иннинэ ыһыттарын ту-
һунан эмиз эрдэ рапор-
дабыттар.

Бытовиктар 1985 снл
ыһаанын ахсынны 25
күнүгэр толорорго сору-
ккалар.

П. ПЕРМЯКОВА.

Кирбиһилэрин куоһараллар

Субуруускай аатынан
совхоз 11 механизатора
болдьоһун иннинэ пяти-
леткатаагы былааннарын
толордулар.

Ордук ситиһилээхтик
Волтобо отделениятын
тракториһа Дмитрий Ефи-
мов үлэһэтэ. Кини биэс
сылта былааннаах 7370
эталоннай-гектар онугар
10368 эталоннай-гектары
онорон, соруудаах толо-
руута 147,4 бырыһыанга
тэтиһтэ. Ол кыһгар бы-
һыл сыл саралаһарыттан
2438 эталоннай-гектар
даах үлэни толордо. Ме-
ханисатор 3 тэмэ кэри-
лэ уматыгы көмчүлээтэ.

Оттон МТЗ трантор
рулугар хаһыс да сыһын
олорор опыткаах үлэһит
Петр Соловьев пятилетка
устата 6490 эталоннай
гектардаах үлэни онорон,
былаанна 1715, эталон-
най-гектарынан куоһарда.
Кини быһыл сыллаагы
былаанын 10 ый түмүгү-
нэн толорбута. Кини 4 т
уматыгы көмчүлээтэ.
М. ИВАНОВ.

кыһанан сүүрүүтэ-көтүү-
тэ үчүгэй түмүгү араа-
лаһытын устата бири да
борооску анчирээбэтэ.

Егор ударнай ыйдар
бастыһынын ахсаанна-
рыгар кикрэтэ. Ветери-
нарнай врачтар куотала-
һылларыгар оройуонга
бастаата. Маннык сити-
һилэр эдэр специалистка
иннинитин да албах буол-
лунар!

С. ДЯЧКОВСКАЯ.

**Дохуоттаах салааны
салгыы сайыннарыахха**

Сылгыһыттар оройуоннаабы сүбэ муннахтарымтан

Оройуон сылгыһыттары ахсынньы 7 күнүгэр буолбут сүбэ мунньахтарыгар сылгы нититин салгы сайыннарыы туһунан боччумнаах көпсөтүн буолла. Быйылгы кыстыгы тэрээһиннээхтик атаарыы, 1986 сылга сылгы нитититтэн ымыллар бородууксуулары элбэтти соруктарын туһунан данылааты ССКП райкомун кыяас секретары таб. И. Н. Аммосов онордо. Данылаатчыт даныы, көпсөтүгэ тыл эппит мунньах кыттыылаахтара дааны бу барыстаах салааттан ымыллар дохуоту өссө элбэтэр кыахтар баалларын, итилер ситэ туһаныллыбыттарын бэлэтээтилэр.

Вийнги оройуонмут
сылгы нититигар пяти-
летканы балачча снги-
нилэрдээх түмүктээн
эрэр. Соххостар 1984
сыл түмүгүнөн 1900 тыһ.
солкуобайдаах барсы ыл-
бытарыттан 660 тыһ.
солкуобайдаах барыс
ангардас сылгы нититит.
төһ. ылылына. Пятилет-
ка сылларыгар оройуон
государствода тутгарбыт
этин 32—34 бырыһыана
—сылгы этэ. Ааспыт
бизс сылга кулуну делов-
ой ытыы 76,2 быры-
һыанна тизриллинэ.

Ол эрээрн түмүктээ-
риннээх сылта ылын-
дыбыт социалистическай
эрбэһээтэллэнбэ сорох
көрдүгүгү толорулуубата.
Ол курдук, быыл кулун
деловой тахсыыта 67,1
бырыһыанга эрэ тэннэ-
тэ. Ааспыт сыллаарар
сылгыттан 959 тобонун
арыах төрүөх ылылын-
на. Бу көрдөрүү «Чурап-
чы» совхозка 57,4 быры-
һыантан, «Мындабайгы-
га» 49,2 бырыһыантан
үрдээбэтэ. Кулуну дел-
овой ылыы намтааһына,
айылыа үөскөппит сорох
күчүмэйдэрин аахсыбыт
үрдүнэн, сылгыһыттар,
совхозтар салайааччыла-
рын, специалистарын үлэ-
лэригэр итээстэр баал-
ларын көрдөрдө. Чуолан-
дон үлэтин хонтуруол-
дааһыны, эдэр сылгыһыт-
тары сылгы үөрүн көрүү-
харайы курдук уустук
үлээ үөрөтүни, үлэни
тэрийин сага нымала-
рын олохтоонуну сорох
отделеннеларга өссө да
кыабатылар.

Ис хаһаайыстыбаннай ахсааны сатабыллаахтык туһаммыт, үчүгэйдик олохтообут сирдэрэ быһыл даҕаны элбэх дохуот ыһаллыбыта киһини дьалтирээтэ. Биритээ дэнэн бэдэрээккэ индэрлэһибит бастыҥ аһеолар үлэ тэрээһини тутсары уонна онорумтуотун үрдэтти, бородууксун сабестонньонн намтаты бу дьолуоннаах форматын биһирээтилэр. Сылгыһыттар, урукку курдук айыана-мүөк дэллээк, уопсай сымы-соруку туруорунал үлэ бүтэһиктээх түмүгэр интэриэстээхтик үлэллиллэрэ ыһиһилинна. Холобур, коммунист Е. Ф. Попов салайааччылаах Хатылы сылгыһыттары пятилеткага кутуну деловой ыһыны 83,2 бырыһыанга тиэртилэр. Манна улахан сылгыны тыһыаннаах китти 93,4 бырыһыанга тыһына. Эбэтэр П. Н. Дьячковай старшайдаах

Хадаар звенотун быһылгы ситиһинтэн холобурдуобун. Хадаардар быһылыгыны тыстыкка улахан сүтүгү талаарба-тахтара. Ол түмүгэр быһыл кулуну деловой ылыныны 82,4 бырыһыанга, улахан сылгыны тылыннаах нитинэн 99,3 бырыһыанга тиэртитэр. Бэдрээккэ кыриэхтэринэн сылгы үөрүн көрүү-харайыны, үлэн-хамнаһы биллэрдик бэрээдэктэбит звенолар нтинэн эрэ муһурдамматтар.

Ол эрэзэри бу ньылы
сылгы иитинтигэр эрэ-
йиллэрин курдук нигэ-
ник олохтоон улахан
көдүүһү бээрде днэн
этэр ыһахпыт суох. Сов-
хостар салайааччылара
экономичеснай сулууста-
лара дыһаланы итти-то-
нон үөрэтинни тэрийбэ-
тэхтэрин түмүгэр бэдэ-
рээккэ киллэриллибит
эменолартан сорохторо
дуогабардарын толорууга
көбө суохтук үлэлээти-
лэр. Миэстэҕэ хайааһыс-
тыбаннай салайааччылар
сылгыһыттар үлэлэритигэр,
күннүлэр наадыһылары-
гар сөптөөх болдомтоһу
уурбатахтара итиннэ
эмэ куураан сабыдма-
ды өнөрдө. Болугур от-
делениетыгар кулузу де-
ловой ылыы 47,9 быры-
һынантан үрдүбэтэ. Со-
ловьевка, Арыылаахха
уонна Сыланга ити көр-
дөрүү туһааннарыннан
50,3—52,1—51,8 быры-
һыанга эрэ төгнөстө.

Нэлэр аылга бу салаа-
да не хаааыгстыбаннай
ахсааны кедьүүстэхтин
одохтуур суоллары нор-
дөөһүн совхозтар эконо-
мической сулууспалары-
гар сүктөрүндөр Чуо-
лаан, үлэ төлөбүрэ зно-
нолар үлэлэрин бүтөһөн-
төх түмүгүн кытта ыкса
сибэстэх буолара сити-
биллэхтэх. Холобур,
сылгыһытгар хамнаста-
рын кээмэйин миннэлэр
государствога туттарбыт
сылгыларын этин ыһаа-
һыннан кытта сибэстэрин.

үөрөтөн нөрөр тодо сат-
гамматый? Ойон 1986
сылга не хааайыстыбан-
най ахсаан хас биирдин
авенога нөдүүстээхтик
олохтоуохтаах диван да-
кылаанга тоһоголоон ба-
лэтээнэ.

Государствада туттарыллар убаһа орто мйааһынын хаһаайлыгыбылар оссе да сөптөөх таһымга түгөрдө илгитер. Быһыл туттарыллыбыт убаһалар орто мйааһыннара 189 кг гэнчестэ, Карл Маркс аатынан совхоз 200 кг орто мйааһыннаах убаһалары туттарда. Субурууснай аатынан совхоз 191 кг, Эрилин Эристин аатынан совхоз 189 кг, «Чурапчы» — 182 кг, «Мындааайы» — 188 кг, «Мугудай» — 184 кг орто мйааһыннаах убаһалары атыылаатылар. Килэҕи уонна Төлөө отделеҕиҥ аарыттан туттарыллыбыт убаһалар орто мйааһыннара бһара-суоһа 176-170 кг. Калар сылларга бу дьыҥ-хаҥы көдүүстээх үлэни көрөһүлнөр хааһыстыбаннай көрдөрүүнү үрдэттэһэ ураты болгомто ууруллуохтаах дьон дакылааһа этилиннэ. Ол курдук, убаһаны күһүнү уотугуу сир ахсын тэрийэн орто мйааһынын оройуон үрдүгүн 20—30 кг тийиһэ үрдэтэр сорук тутар.

Итнгэн салгы дамылаачыт бирдинилзэн ыаллар сылгыларын итнин бэрэдэктэнигэ тохтоо. Саха АССР Министрлэрин Советын аналлаах быһаарытыгар айыллыбытын курдук, хас бирдин нэчх хаһаа-йыстыбада биһр үлэ атыттан эбэтэр кудунаах биһтээн ордук салгы түтүлүү суохтаах. Оттон селскэй Советтарынан уонна совхозтар салааларынан ити өссө да чуолкайдана, бэрэдэктэни илик. Селсоветтар анал комиссиялары үлэлэтэн маһы бэрэдэктинилэрэ уолдыста.

Сылгы үөрүгөр учуу-

ту-отчуотунаһы тупсарыы
итаны кытта эмиз сиэсэ-
гээх. Хаһаайтсыбаларга
учуот уонна отчуотунас
туруга адыас молтох Со-
рох сирдэргэ, бэл, сыл т-
мүгэр инвентаризация
сыһаан ымытыллыбат. Ону
манньа да холобуртан
көрүүхкэ сөп. «Чурапчы»
совхозна хас да сыллаа-
быта сулут 43 сыгы-
ты, ол иһигэр 18 биэни,
государственный отчуот-
тан быһыл эрэ туорат-
тылар Бу дьыала оро-
йуоннаады прокуратур
көрүүттүгэр бэрлиниэ.
Төрүүх кэмигэр доку-
мунга киллэриллэн ис-
пэтэ үлэни-хамнаһы бэ-
рээдэктээннэ мэхэйдэ-
ри үсүэтэр. Ааспыт сыл
үс бүтэһин ыйдарыгар
93 кулун эһи төрөбү-
түн курдук көрдөрүллү-
бүтэ Быһыа ити алдас
эмиз хатыланна; агардас
ааспыт икки ыйга 84 ку-
лун отчуотка хойутаан
киллэрилиннэ. Совхозтар
директордара учуоту уон-
на отчуотунаһы бэрээдэ-
ктир дьаһаллары ылыах-
таахтар.

Сылгы кыстыгын саамай тымныы, эппиттээх ыйдара сабалыттылар. Бу кэмгэ ким үөрдэри харах далайттан табаарбакка маньыыр-хэтиир, хаһымын кыайбакка быһа туһар туруктаах сылгылары кэмийэр бэлэттин көрөн эбии аһатымга туруорар—ол кэлэр сылларга ситиһин онкулун ууруоҕа. Быһылгы курдук тартыс аһылкытаах кыстыкка өтү, бурдугу испанна-дохпокко кэмчилээп ороскуоттааһын элбэи быһаарыа. Субуруускай аатынан совхоз директоры А. В. Ефремов, кэпсэткэ кыттан эппитин курдук, хаһаа-быстыбаларга маньаха ураты болломтону ууран аһылгы кэмчилээбит эвенодары материалнай өттүнөн көбүлүүр. Бирнээһилэри, эбии төлөбүрдэри олохтуур наадалаах. Кыһылгы ыйдарга сүүтүгү табаарбат, сылгы-

ны хастарыны, ахатыны сагабыллаахтыг тэрийэр опытаах сылгыһыттар кайдах үлэниэлэрин эдэрдэргэ, оастыг оомт оркуулатыгар, сийилин үрөгүн олус туһалаах буолуоҕа.

Племенной үлэни тупсарар наадатын кэсэстэнгэ кыттыбытартан үгүстөр байытаттылар. «Чуралчы» соххозга, сыгыт итингинэн анал-мынаа дьарыктанар специалист суох буолан, племенной үлэ утумнаахтык ытыллыбат, үөрдөр хааныарын да кэмнэр тупсаран, сакардан асыаһын дьиз Килээнки отделементын сыгытыта В. Д. Андреев саамай сөхкө эттэ. Кырдыга да, сорох сирдэргэ, чуолаан, кырыы учаастактарга, үөрдөр үчүгэй племенной хаачыстыбадаах атыырдарынан, мичат сыгытларынан сакардыллан испэт, тэр Итинник сирдэргэ төрөлбөт төрүөх ытыллыбат, сыгыт орто ылааһына мамыах. Хаһааһыстыбалар мича ардыларга убаайларга атас таһымын утумнаахтык мытыахха, дьиз «Мындааһы» соххоз зоотехнига С. Д. Осипов сирдээх итинни кылларда.

—Сылыг үөрө сайын хөдүнэдэ бөйгдэ сыдыа-рыттан, мэчиглэриттэн өтөөхүнгэ элбэгн сүтэр-бэгн. Сылыг базата, нү-рүөлзөх-хаһаалаах анал-лаах мэчиглэриг сирдэр суохтара улахан ноцоот-тоох. Оюн Мугудай отделениегыгар тиловой быраймаантаах база ту-туутун саралыахтаахпыт. Онуоха Чычган эртин солтөөх сир-уот базар, — дигэн эттэ «Мугудай» совхоз кылаабаний зоо-техникта А. А. Варламов, Болтоно кырдыарас сыг-чыфта Г. С. Новгородов өтөөхүнунан эрэ мүгүр-дамманка сылыг базатын таһыгар эбизэ иһан үүн-нэрэр буоллар, аһылы-гынан хааччыллыгыта, сылыгны хастарыыга ула-хан нөмөлөөх буолуох-тэ дигэн санаатын эттэ.

Сүдө муһнаах кыттыз-
лаахтара итин тыйынан
оройуонга ат спордун
сайыннары туһунан са-
шаларын атастатылар.

Сүүрүүтэ оройуон тас
тутуһун аҕалылар
сэричэр хааннаах сыгыт-
тарым бөлөмүөһүнүн
улуһууһуобун, саха
сылгытыттан утумнаах
учугай сүүрүктэри наар
лааныны умкууга хаалды-
рыммырабын дээн өлөтү-
түстөр Ойууһааһылар.

Ити күн сэлгыгчтартга аналлаах бастыг омыт оркуолатын уозараттаах запяттета амтылынна. Онно ТХССНЧИ сэлгыгчтнтитнгэр отделин сәбиэднссэй Н. П. Андреев уонна бу отгол сотруднига Г. Д. Сивцев аналлаах темаларга лекциялары аахтылар. оркуола нстзөччелэрин албох болуруостартыгэр индиэттээгилэр.

И. ПОПОВ

Синимоктарга: субз мун-
ных илтыамлаахтара
(тагастан) «Чурапчы»
союз Арыылаахтаары
отделениетын сыгытыта
Н. Д. Перинтия, үлө
истерана, ыччат настан-
ыта. Үлө Албан аатын
II степенз орден кавале-
ра Д. Е. Васильев, I
«Мугудай» союзх экин
отделениетын сыгытыта
С. И. Нестеров, эмгэ
ти союзх Толоонноу
отделениетын сыгытыта
Г. Т. Мохвачевская уон-
та «Мындааайы» союзх
иотехнига С. Д. Осипов;
ылгы үөрө—ханыта.

П. Оконешников фотолар.

Аабаччы
санаатын этэр

Суол бэлиэтин
түрүүрүүххэ

Чурагчы—Мындаа а
ны суола сэлтан сы
тупсан ийэр. Ону тэн
транспорт средстволар
эмес албылхтар. Ол эрэг
ри манна суол бэлнэлэр
сэдэхтэрэ дыксыһынар.

Мин бигр түбэлтэн
норбулуну лангилни
Бу дыла сэтгэний 18 к
үгэр виада 6 чвас са
дана харага өгө. Чура
ынтаады заправкалы
бухн сымын үрдүгө
Мындараайлылар су
икатягар баар тохтоо
сарайын талыгар «Ка
мАЗ автомашина при
цебин холбоомуту
дан үлэлзэн жүпсу
н турара, сигналла
рлатын ууга умалбат этэ.
Заправкалыр пуун диз
нитон «Москвич» бу
туна-бусеуйа тонховай
руон халдыаиныи тахса
лөрө. Халдыаиныи от
олоон эрдэнин, бил
«КамАЗ» конгунна да сво
лофын улам азан бөлү
зэг дизи дуулусты
«Москвич» тохтообокко
тахсан иста змиа бөлү
зек дизи берардыне са
ааына. Хайалара ор
уул тэтчимизегин ми
нааарбатын, шофердар
а быаарбатылар бы
нылаах. «Москвич» во
ителэ эрийс тутан аха
арга былааннаан сы
лыштары тахсан иста
нын «КамАЗка» прице
олбоомут балита су
он ойдеон көрбүт бу
ан, сымы тахса охсо
у эрийс тутуугугар фа
а уотугар эниске при
ен күлтэс гына түстэ
онна «Москвич» илин
уферын илин көлуфа
инэн сайыз. «Москвич»
илин өттө лодьох гынаат,
равий сомехтоммутүгөр
абыллан хаалда. «Ка
МАЗ» буоллагына, тум
ны оргутан, нүөлэрэ
остубэнкэ, ааба гурда

«Москвич» водителә
таҥһан массынатын
түгәс һинтүнән им-
һән көрөн баран: «Син
ыста... сузбана суохтар,
рә таҥһан һизр массы-
ара суолу аһман да
һарың эбләр», — дигә.
«Москвич» һинтүнә түгә
с бытарылан таҥһы-
р, Илья буферың кы-
атың хонудуһарың,
һын адрһың суох.

Бу түбэлтэни хайдах
 ылаармыаха сөбүр?
 аправалланан баран
 ыан суолугар тахсыах-
 ыр дээрн оро тахсыа,
 ттон Чурапчы—Мылда-
 аайы трассата—кылаан.
 анай суол. Ону көрдө-
 р бөлүнүсүх.

Манна савхал тахсыба-
ан туһугар туту оһго-
уохха собуй?

Бастакытынан, заправ-
зонатин, сыгыр тах-
ны учуоттан кыла-
най суол икки өттүгөр
ол балыктарын туруор-
ооха уонна бу зонада
таанып алаһтыкырга
бын отуруооха.

Испитания, сыры
ку днаххэ, грейдыах-

Суол-нис тордугтан
исуута узана овно
дэлзэх хонтуруул
сохтонуута гэхийд
э тасхыбатын хаачы-
р буулбатах, ону тэн-
хинэ эконоическый
длуустэхтин үлэлз-
нигэр улахан тувалдах
олуо этэ.

А. ЕФИМОВ.
Мындаураалы.

